

KAP. XII.

VAGNUTTAGNING.

§ 104.

UTVERKANDE OCH MEDDELANDE AV TILLSTÅND TILL VAGNUTTAGNING.

1. För vagnuttagnin g erfordras, vare sig uttagningen sker för järnvägens eller trafikants räkning, förvärvande av linjedisposition. Detta gäller dock icke, då vagn avkopplas från tåg vid dettas uppehåll å driftplats å linjen och vagnen insättes å sidospår därstädes. Linjedisposition för vagnuttagnin g medgives av tågledare.

Linjedisposition erfordras för vagnuttagnin g.

2. Vid linjedisposition för vagnuttagnin g skall visst huvudspår å en eller flera stationssträckor i regeln (jfr pt 3), i sin helhet ställas till förfogande, ävensom vid behov ett genomgångsspår å mellanliggande signalstation.

Linjedispositionens omfattning samt tjänstgörin gen å berörda driftplatser.

Tågledaren äger bestämma

dels, när linjedisposition begäres å sträcka, som skulle komma att begränsas av signalstation, huruvida denna station skall träda i verksamhet som blockstation eller om linjedispositionen skall utsträckas till nästa blockstation,

dels, huruvida å de blockstationer, som begränsa den sträcka, som upplåtits för vagnuttagnin g, tågexpeditörer skola under hela tiden för vagnuttagnin gen vara i tjänstgöring,

dels, huruvida driftplats å linjen och signalstation, å vilken ett genomgångsspår ställts till förfogande, skola under tiden för linjedispositionen vara bevakade eller ej.

Två eller flera vagnuttagningar samtidigt å samma blockstationssträcka. 3. Samtidigt upplåtande av samma blockstationssträcka för två eller flera uttagningar av vagnar bör endast i tvingande fall äga rum. Medgiver tågledaren sådant, skall han dessutom bestämma, vilken del av sträckan, som upplåtes för vardera uttagningen, och meddela de särskilda säkerhetsföreskrifter, som kunna påfordras vid gränsen mellan de båda uttagningsområdena.

Vagnavkoppling under tågs gång. 4. Avkoppling av fordon under tågs gång må icke äga rum.

Delgivning till blockstationer. 5. Tillstånd till linjedisposition för vagnuttagning skall av tågledaren skriftligen eller medelst telegraf delgivas de närmaste under tiden för linjedispositionen såsom blockstationer tjänstgörande driftplatserna å ömse sidor om varje sålunda disponerad sträcka ävensom de driftplatser, därifrån vagnar skola utföras eller dit sådana skola införas, ävensom föreståndarna för vederbörande bansektion och banmästaravdelning.

Tågledaren skall vid meddelande av linjedisposition ange tiden för densamma, lastnings-, lossnings- eller arbetsplatsens belägenhet (med angivande av viss kilometerpåle, med tillägg av avståndet därifrån, eller på annat tydligt sätt), plats, varifrån vagn skall utföras och dit vagnen skall införas och sättet därför, ävensom, ifråga om dubbelspårig bansträcka, å vilketdera huvudspåret uttagningen skall ske. Tiden för linjedispositionen skall bestämmas så, att vederbörande blockstationssträcka åter är fri senast 5 minuter, innan tåg skall utgå å densamma.

Kvittering. 6. Meddelandet om linjedispositionen skall medelst telegraf eller skriftligen kvitteras av blockstationerna, för såvitt särskilt lokomotiv skall användas för vagnarnas ut- eller införande.

Delgivning till blockposter, signalställen och banbevakning. Blockstationerna skola delgiva meddelandet till mellanliggande blockposter och signalställen, i tillämpliga delar på sätt är stadgat i § 24 ifråga om underrättelse om extra tågs anordnande, därvid underrättelse skall meddelas av vederbörande blockstationer i den riktning, vari vagnen

utföres å sträckan. Banbevakningen skall i erforderlig utsträckning dock underrättas genom banmästarens försorg.

§ 105.

FÖRBEREDELSE I ÖVRIGT.

1. Vid uttagning av vagn skall av banmästaren eller av tågexpeditören beordrad tjänsteman i egenskap av *bevakningsman* föra befålet och ansvara för alla säkerhetsåtgärder ävensom för att nödiga signalredskap medföras.

Bevakningsman vid vagnuttagning.

Befälhavare å arbetståg, som i form av vagnuttagning fortsätter in på bansträcka, vara linjedisposition äger rum, kan, om förhållandena i övrigt så medgiva, beordras att vara bevakningsman.

Bevakningsman skall fylla de fordringar, som i särtryck nr 9 stadgas för tågbefälhavare å arbetståg.

2. Vid vagnuttagning skola, då vagnarna framföras med handkraft, vagnarna ifråga vara försedda med den bromskraft, som är föreskriven för tåg med 60 km hastighet.

Bromskraft vid vagnuttagning med handkraft.

3. Vid vagnuttagning skola, då vagnarna framföras av särskilt lokomotiv, bestämmelserna i Kap. V angående arbetståg tillämpas, med undantag dock därav,

Vagnuttagning med särskilt lokomotiv.

att signalerna å lokomotivet, vare sig detta är kännetecknat som lokomotiv i tåg- eller växlingstjänst skola bibehållas oförändrade,

att, om arbetståg fortsätter som vagnuttagning, signalerna å tåget skola bibehållas oförändrade samt

att, om i annat än nyssnämnda fall vagn går främst, nattetid skall därå föras signal 35 (stopp).

4. Innan vagn medelst särskilt lokomotiv eller medelst handkraft uttages å huvudspår, skall den blockstation, varifrån vagnarna skola utföras, till den i andra ändan av linjedispositionssträckan belägna blockstationen framställa följande fråga:

Anmälan mellan blockstationer om vagnuttagning.

»Kan vagnuttagning äga rum å sträckan M—N?»

Känner tågexpeditören vid sistnämnda blockstation icke något hinder för den ifrågasatta vagnuttagningen svaras:

»Klart för vagnuttagning å sträckan M—N.»

Om hinder däremot förefinnes, svaras:

»Hinder för vagnuttagning å sträckan M—N.»

Skall vagnuttagningen ske från annan driftplats, skola nämnda meddelanden utväxlas mellan å ena sidan denna driftplats och å andra sidan de båda angränsande blockstationerna.

Dessa meddelanden utväxlas medelst telegraf eller, därest sådan ej kan användas, medelst telefon (jfr pt 9).

Anmälan av blockställen om vagnavkoppling från tåg.

5. Om vid vagnuttagning vagnar skola avkopplas från tåg, skall, då av blockställe å ifrågavarande blockstationssträcka anmälan »0 ut» avlättes, till denna anmälan fogas följande meddelande: »Vagn (vagnar) avkopplas från tåg 00 (tågets nummer) å sträckan M—N.» Äger tåganmälan icke rum, skall sådant meddelande likväl lämnas.

När vagn tillkopplats tåg å annan driftplats än blockstation för att avkopplas å den blockstationssträcka, å vilken nämnda driftplats är belägen, skall samma meddelande medelst telegraf eller telefon lämnas av driftplatsen ifråga till båda de å ömse sidor om platsen belägna blockstationerna (jfr pt 9).

Linjeblockeringsåtgärder.

6. Vid vagnuttagning å linjeblocksträcka genom avkoppling från tåg skola linjeblockeringsåtgärder vidtagas i vanlig ordning för tåget, men däremot icke vid avkopplad vagns införande å driftplats.

I övriga fall av vagnuttagning få linjeblockeringsåtgärder icke vidtagas.

Bevakningsmans åligganden före vagnarnas utförande.

7. Innan vagnarna vid utförandet sättas i gång, skall a) bevakningsmannen hava av tågexpeditören (platsvakten) skriftligen erhållit nödigt besked om vagnuttagningen, innefattande, om möjligt, även uppgift, huruvida vagnarna skola vid införandet intagas medelst körsignal från huvudsignal eller medelst hjälpsignalering (jfr § 47, pt 13), å vilket spår införandet skall ske, samt huruvida

berörda driftplatser skola vid vagnarnas ut- eller införande vara bevakade eller ej,

b) bromsprov och i samband därmed stående åtgärder hava av bevakningsmannen utförts enligt föreskrifterna i § 66, pt 2, och § 62, pt 10,

c) order om avgång hava av tågexpeditören (platsvakten) givits,

d) för tågvägen gällande utfartssignal vara ställd till kör eller order om dess passerande i stoppställning mottagen, på sätt föreskrives i § 47, pt 13.

8. Innan tågexpeditör (platsvakt) ger order om avgång, skall han hava

a) förvissat sig om, att bevakningsmannen kvitterat i pt 7 a) nämnt besked,

b) förvissat sig om att i pt 4 stadgade meddelanden utväxlats,

c) kontrollerat, att de för vagnuttagning gällande bestämmelserna i avseende å sammansättning och utrustning med bromsar och signaler äro behörigen iakttagna,

d) ombestyrt, att förutsättningarna för avfärden i avseende å ställningen av växlar och signaler äro förhanden (jfr §§ 46—48).

Angående uppsättande av skyltar om »hinder å blocksträcken», se § 43.

9. De i pt 4 och 5 samt i § 106, pt 14, föreskrivna meddelandena skola, med undantag för frågan »Kan vagnuttagning äga rum?», antecknas i vederbörande blockställes tåganmälningsbok (jfr § 44).

§ 106.

UTFÖRANDET AV VAGNUTTAGNING.

1. Order om avgång gives av tågexpeditören (platsvakten) genom signal 49 (avgång), varefter färden ledes av bevakningsmannen.

2. Rörelser å linjen med lokomotivet skola, vare sig vagnar finnas tillkopplade till lokomotivet eller ej, ledas på sätt i Kap. XI är stadgat och med användande av de för växling fastställda signalerna.

Tågexpeditörs
äliggande,
innan han ger
order om
avgång.

Anteckningar
i tåganmäl-
ningsbok.

Huru order
om avgång
gives.

Ledande av
rörelser å
linjen.

- Fordons hastighet. 3. Hastigheten får, då vagnarna framföras med handkraft, ej vara större än att manskapet säkert kan hava vagnarna i sin hand.
- Framföras vagnarna med särskilt lokomotiv, gäller i detta hänseende vad som i § 64 är stadgat för arbetståg.
- Utkik; signalering vid vägövergångar m. fl. ställen. 4. Under det å linjen utförda vagnar, som framföras med handkraft eller av skjutande lokomotiv, äro i gång, skall å främsta vagnen en tjänstehavare hava sin plats och, då vagnarna nalkas tunnel, snögalleri, kurva i djup skärning eller vägövergång i banans plan, från vilken utsikten mot tåget är skydd, ävensom då människor eller småfordon synas i spåret framför tåget, med signalhorn giva signal 40 (tåget kommer). Framföras vagnarna av dragande lokomotiv, givas dylika signaler i stället med visslan.
- Koppling av vagnar. 5. Alla vagnar skola vid framförandet å linjen till eller från arbetsplatsen vara sammankopplade.
- Bromsning. 6. Rörande handhavandet av skruvbromsarna gälla bestämmelserna i § 66.
- Huvudsignalers ogiltighet å vissa driftplatser. 7. Å de driftplatser, som ej skola vara bevakade vid de tillfällen, då vagnar därifrån utföras eller införas, skola huvudsignalerna icke äga giltighet, och åligger det bevakningsmannen att, innan vagn införes å dylik plats, förvissa sig om att detta kan ske utan fara.
- Ankomst till bemannad driftplats. 8. När vagnar skola införas å driftplats, som skall vara bemannad vid vagnuttagningen, skall bevakningsmannen på förhand söka medelst telefon sätta sig i förbindelse med driftplatsen, på det vagnarna ej må bliva uppehållna. Kan så ej ske, skall en man sändas i förväg för att varsko om vagnarnas ankomst.
- Stillastående vagn bromsas eller förstänges. 9. Då vagn hålles stillastående, skall den säkert bromsas eller förstängas.
- Anordnande av skydds-signalering. Stoppsignaler skola, då stillastående vagn befinner sig utanför med huvudsignal utrustad driftplats område, anordnas genom bevakningsmannens försorg, på sätt är föreskrivet i S. O., vb 4, 5, 8, första och andra styckena, och vb 15.

Sammankopplade vagnar betraktas ifråga om signalering som *en* vagn.

Isärkopplas vagnarna, skall signalering utföras, såsom om vagnarna vore sammankopplade. I detta fall, ävensom om rörelse med vagn företages eller vagn skall avhämtas av lokomotiv, skall dock, då nattsignaler skola användas, signal 35 (stopp) visas på eller vid den yttersta vagnen i varje särskild vagnsgrupp åt det håll, där annan vagnsgrupp finnes eller varifrån lokomotiv väntas, vilken signal, då vagnarna skola avhämtas medelst lokomotiv, icke får borttagas, förrän detta anlänt och stannat.

10. Innan bevakningsmannen ger order om indragning av signalerna å banan, skall han förvissa sig om, att skada icke vållats å spåret samt att ej heller på annat sätt hinder för tågs gång av arbetet förorsakats.

Indragande av skyddssignalering.

11. Å linjen utförd, å huvudspår befintlig vagn må icke avhämtas med tåg annat än i det fall, varom pt 15 handlar.

Avhämtande med tåg av utförd vagn.

12. Vagn skall inom den i beskedet angivna tiden införas till bestämd plats, varefter skriftlig anmälan, att huvudspåret är klart, omedelbart skall av bevakningsmannen göras till tågexpeditören resp. platsvakten därstädes.

Införande av uttagen vagn och anmälan därom.

13. Har hinder mött för vagns införande till den bestämda platsen och måste vagn därför intagas å annan plats, skall bevakningsmannen inom den angivna tiden göra nämnda anmälan till där tjänstgörande tågexpeditör (platsvakt).

Hinder för införande av uttagen vagn till bestämd plats.

14. När vagn införts till blockstation, skall denna medelst telegraf eller, där sådan ej kan användas, medelst telefon anmäla förhållandet till blockstationen å andra sidan om dispositionssträckan under formen:

Anmälan mellan blockstationer, då vagn införts.

»Från N. N. (driftplatsens namn) uttagna resp. från tåg 00 (tågets nummer) avkopplade vagn (vagnar) inkommen (inkomna) till N. N. (driftplatsens namn)». Jfr § 105, pt 9.

När vagn införts till annan driftplats än blockstation,

skall denna driftplats på samma sätt anmäla förhållandet till blockstationerna å ömse sidor.

Om uttagen vagn icke kunnat införas till bestämt ställe, skall den driftplats, dit vagnen införts, dessutom på samma sätt anmäla förhållandet såväl till tågledaren som ock till den driftplats, dit vagnen skolat införas.

Angående nedtagande av skyltar om hinder, se § 43.

15. Bestämmelserna i § 87 om åtgärder vid tågolyckor gälla i tillämpliga delar även vid vagnuttagning.